

SIMON
SCARROW
SMRT CÍSAŘI

BRITSKÉ KMENY POVSTALY. ŘÍMANÝ ČEKÁ VÍTEZSTVÍ, NEBO ZKAZA

SMRT CÍSAŘI

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2025

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2022 by Simon Scarrow

All rights reserved.

Z anglického originálu *Death to the Emperor*

(First published by Headline Publishing Group, Great Britain, 2022)

přeložil © 2025 Jaroslav Žerávek

Redakce textu: Jiří Pacek

Jazyková korektura: Mirka Jarotková

Tisk: FINIDR, s.r.o., Český Těšín

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7595-659-0 (pdf)

SIMON
SCARROW

SMRT CÍSAŘI

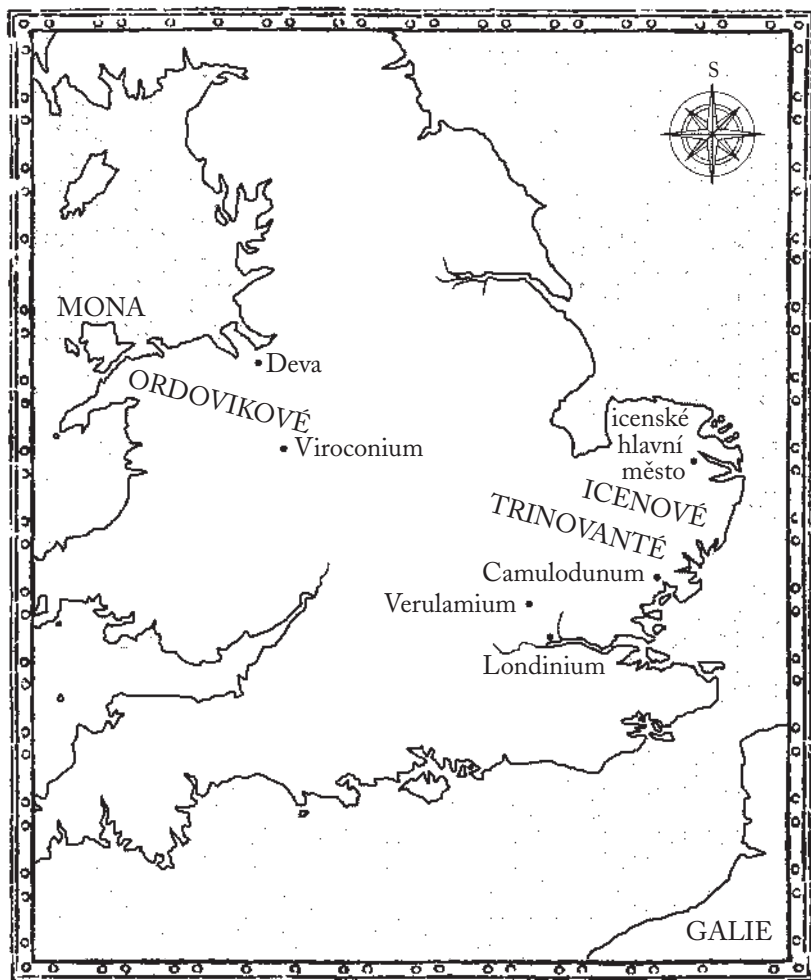
Přeložil Jaroslav Žerávek

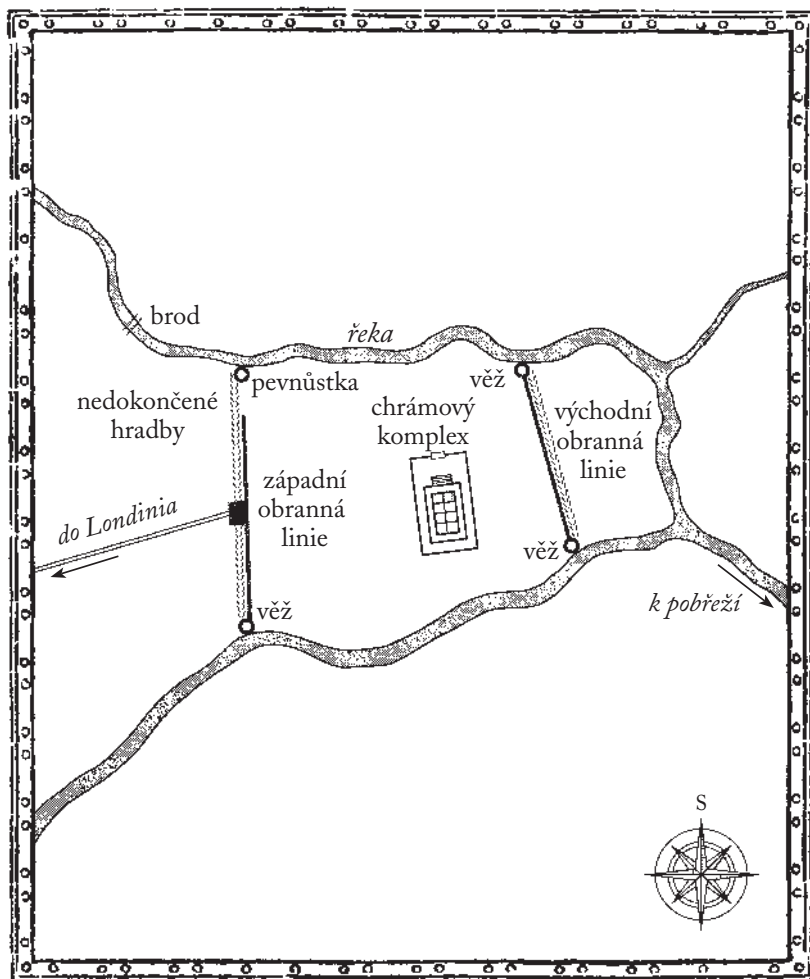
Památce Glynnu Jonese, džentlmena ve všech ohledech.
Po dlouhém a bohatém životě zanechala jeho smrt obří ránu
v životech jeho nejbližších i těch z nás, kteří jsme
měli tu čest ho považovat za přítele.

Bud' sbohem, zemaně Jonesi, s velkou úctou a láskou
Tvůj Zbrojnoš

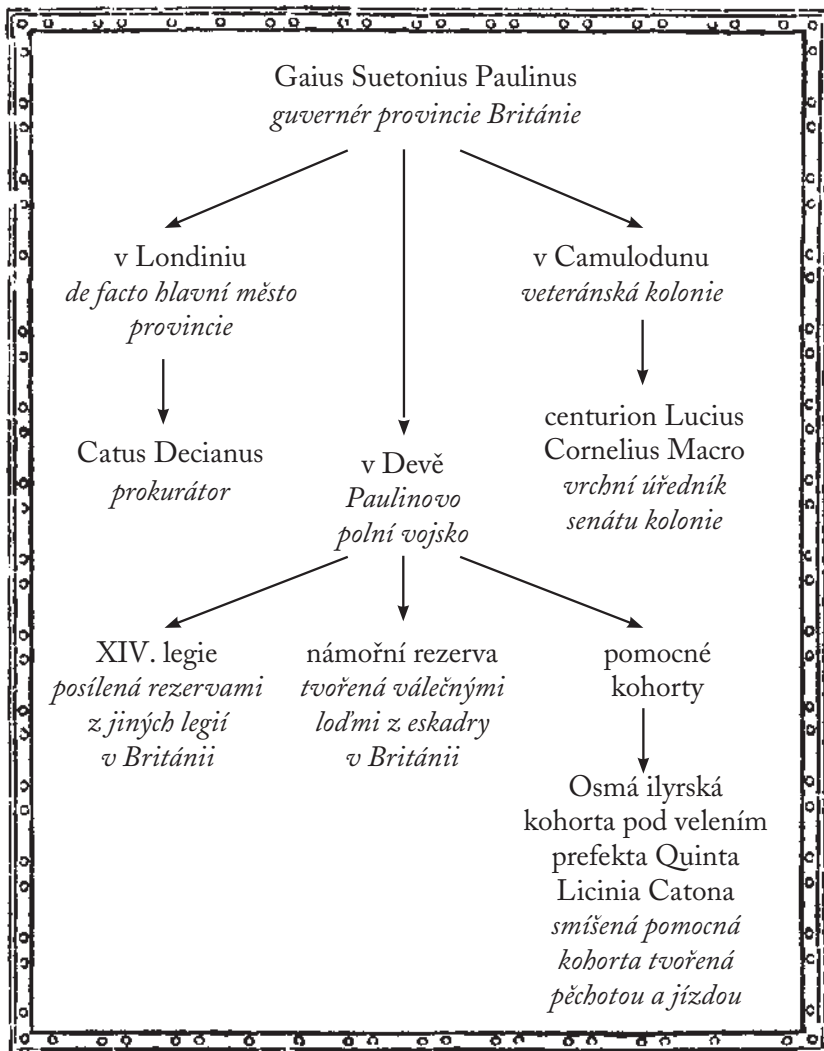
BRITÁNIE roku 60 n. l.

CAMULODUNUM roku 60 n. l.

LINIE VELENÍ

Seznam postav

centurion Macro: římský hrdina

prefekt Cato: Macronův nejlepší přítel a zkušený voják

Petronella: Macronova manželka

Lucius: syn Catona a jeho zesnulé ženy

Claudia Acte: Catonova milá a bývalá milenka císaře Nerona, který se domnívá, že zemřela ve vyhnanství

Cassius: psi kříženec se sverepým vzezřením a nezkrotným apetitem

Parvus: němý chlapec

Apollonius: řecký propuštěnec

Catus Decianus: prokurátor Británie

Suetonius: guvernér Británie

Portia: Macronova matka

Gaius Hormanus: otrokář

Boudica: královna Icenů

Bardea: starší Boudičina dcera

Merida: mladší Boudičina dcera

Syphodubnus: Boudičin bratranec

Bladocus: druid

Pernocatus: trinovantský lovec

Attalus: důstojník velící Decianově tělesné stráži

Fascus: pěšák

Thrasyllus: velitel desáté galské kohorty

Osmá kohorta

Galerius

Minucius

Annius

Vellius

Decius

Flaccus

Tubero

Rubio

V Camulodunu

Ulpus

Vulpinus

Flaminius

Varius

Tertilius

Silvanus

Caldonius

Balbanus

Adrastus

Venutius

Prolog

Británie, listopad roku 60 n. l.

Král zemřel krátce před svítáním.

Před okrouhlou královskou chýší seděli kolem velkého ohně jeho poddaní. Jindy by pili a hlasitě rozprávěli a občas by hovor přerušili písní. Ale v tuto poslední noc seděli zasmušile, jejich tichý hovor se omezil na téma budoucnosti království poté, co Prasutagus opustil tento svět. Vědělo se, že nedávno změnil poslední vůli a kromě královny jmenoval svým spoludědicem římského císaře Nerona. Zprávu o tomto činu považovali mnozí z jeho lidu za zradu.

Jakým právem daroval Prasutagus polovinu icenského království despotovi, který žil ve městě daleko za mořem? Navíc Nero vládl říši, jejíž legie sotva před pár lety, když byl guvernérem Scapula, zdusily malé povstání a zabily řadu válečníků kmene. Římští vojáci rabovali vesnice a znásilňovali ženy. Římští veteráni usazení v kolonii založené v Camulodunu si zabírali půdu rolníků a usedlosti šlechticů hraničící s územím, na něž si kolonie činila nároky. To vše bylo příčinou velké hanby pro hrdý lid Icenů. Teď dělali, co mohli, aby zmírnili břímě ponížení tím, že odmítali obchodovat s římskými kupci a co nejvíce se zříkali jakéhokoliv kontaktu s útočníky.

Ačkoliv královi rádcové sdíleli pocity lidu, pokud jde o poslední vůli, podobně jako Prasutagus se smířili s tím, že je třeba se dohodnout s Římem, zda má kmeni zůstat vůbec nějaká kontrola nad vlastním osudem. Kritickým problémem byla smlouva, která následovala po invazi před nějakými sedmnácti lety. Výměnou za přijetí římské ochrany a uznání jeho vlády nad kmenem král souhlasil s tím, že Řím bude mít právo korunovat jeho nástupce. Tehdy ho ujišťovali, že jde o pouhou formalitu, jenže on i jeho rádcové zjistili, že status „klientského krále“, jak to označovali Římané, byl vlastně předzvěstí anexe království, po níž bude Řím vládnout přímo.

Král a jeho rada doufali, že jmenování Nerona spoludědicem ukojí choutky Říma a současně bude považováno za symbol věrnosti Icenů říši.

Někteří varovali, že jde o plané naděje, a poukazovali na příklad jiných kmenů, které dohody s Římem později litovaly. Celá záležitost vyvolávala další vrásky po oznámení, které dostal Prasutagus od guvernéra v Londiniu, že stříbro darované králi v době dohody nebylo vlastně darem, ale půjčkou. Řím měl v úmyslu tuto půjčku vypovědět, a to i s úrokem, v okamžiku, kdy Prasutagus zemře. Většina peněz padla na nákup obilí, aby král nakrmil svůj lid poté, co kmen v posledních dvou letech postihla neúroda, a na splátku pro římské věřitele toho mnoho nezbylo.

Vědomí toho všeho tížilo těžce mysl těch, kdo se shromáždili kolem már v královské síni, na nichž spočinulo královo tělo. Posledních deset dnů byl příliš slabý, aby vstal z lůžka. Boudica, jeho manželka a královna, se od něj téměř nehнула na krok a pečovala o něj, jak nejlépe to šlo. Byl to žalostný pohled. Na vrcholu sil byl Prasutagus urostlý a mohutný válečník, který neměl v kmeni Icenů konkurenci. Dlouhé, slámově žluté vlasy lemovaly širokou usměvavou tvář, jasně modré oči se mu třpytily a jen umocňovaly dojem, že tohle je muž, který si užívá života. Tento dojem se snadno přenášel na ty, kdo měli to štěstí, že byli v jeho společnosti. Většina lidu ho milovala a ti, kteří ho snad neměli v lásce, si ho vážili. Nemoc, jež ho od loňského roku sužovala, ho stravovala zevnitř, takže teď ho i ti, co ho znali nejlépe, sotva poznávali. Jen kosti potažené kůží, vpadlé oči a pokožka plná skvrn. Rysy se mu každou chvílí stáhly, jak mu selhávajícím tělem zmítala bolest.

Boudica vyčerpala všechny možnosti, jak ho vyléčit, a rady si nevěděli ani kmenoví druidi. Královna dokonce přemohla odpor a zaplatila římskému ranhojiči z Londinia, aby přijel do icenského hlavního města. Ani on nebyl úspěšný. Ke konci mohla jen konejšit umírajícího manžela a obětovat bohům, aby ho uvítali v posmrtném životě.

Proseděla u něj celou noc a poslouchala, jak je jeho mělký dech stále namáhavější, až už připomínal spíš jen slabé hvízdavé chřestění. Nakonec ustal. Okamžik počkala, pak přitiskla ucho k jeho vyzábělé hrudi, ale srdce mlčelo. S povzdechem zvedla hlavu a něžně políbila jeho bezvládnou ruku, pak mu ji položila přes hrud' a obrátila se k dcerám, dalším členům rodiny, šlechticům a členům královské rady.

S vypětím sil oznámila: „Král Prasutagus je mrtvý.“

Nikdo se nepohnul ani nepromluvil. Pak její mladší dcera Merida zavřela oči, zakryla si dlaněmi tvář a rozvzlykala se. Druhá dcera, o dva roky starší, zdědila otcovy silné rysy a v šestnácti už byla zasnoubená se šlechticem s pozemky na pobřeží. Přistoupila k matce a objala ji.

„Má drahá Bardeo,“ zašeptala jí matka do ucha. „Co s námi teď bude? Co bude s Icený?“

„Icení přežijí, matko. Tak jako vždy.“

Boudica ji jen pevněji sevřela, dojatá dceřiným prostým přesvědčením. „Ano, jistě.“ Kéž by tomu rozuměla, pomyslela si. Náš kmen stojí na pokraji zkázy. O našem osudu už nerozhodujeme jen my sami. O naší budoucnosti se rozhodne v dalekém Římě. Icenské království padne, nebo bude pokračovat podle toho, jak si zamane mladičský císař Nero.

Pustila dceru, stiskla jí ramena a s hrdým výrazem pozorovala pevně sevřené čelisti a odhodlání nepodlehnout žalu. Slzy přijdou později, v ústraní, tak jako ty její. Jenže teď musí zařídit jiné záležitosti. Ukázala k Meridě a tiše pronesla: „Postarej se o sestru. Vždycky byla otcova oblíbená a ty zase moje. Odved' ji do vaší chýše a utěš ji.“

„Ano, matko.“

„Přijdu za vámi, jen co to vyřídím s královskou radou.“

Krátce na sebe pohlédly a Bardea přikývla. Už před několika dny, když krále odnesli na smrtelné lože, spolu probíraly tento okamžik a to, co musí následovat.

Boudica se dívala za odcházejícími dcerami a srdce ji bolelo obavami z toho, co jim přichystá budoucnost. Žádné jistoty už nezůstaly. Všechny kmenové tradice, sahající bezpočet generací do minulosti, mohou v budoucích dnech vzít za své, pokud bude Řím jednat s bezcitnou neúctou k lidu Icenů. Co se stane s Bardeou a Meridou ve světě, kde už není pro princezny místo? Kdo je ochrání, až královský dvůr padne?

Když dívky vyšly ze síně, Boudica kývla na velitele královny tělesné stráže a ten šeptem rozkázal dvěma válečníkům na stráži, aby zavřeli dveře. Při tichém zadunění dřeva se někteří přítomní ohlédlí, než upřeli pozornost na svoji královnu. Měla pevnou postavu se širokými boky a rameny a svou výškou i rozhodnou povahou budila respekt. Navzdory střednímu věku a drobným vráskám v obličeji měla bystrý a pronikavý pohled. Díky dlou-

hým rusým vlasům staženým prostým koženým řemínkem ji v místnosti nikdo nepřehlédl.

Zásluhou pronikavé inteligence snoubící se s vědomostmi získanými v dětství díky učiteli, kterého její urozený otec přivezl z Galie, patřila Boudica k hrstce lidí, kteří hovořili a psali latinsky. Proto byla Prasutagovou pravou rukou během jeho vlády, a když mu začalo selhávat zdraví, převzala jeho pravomoci a vládla Icenům moudře a většinou i spravedlivě.

Získala si důvěru lidu a většiny královského dvora, jenže teď, když byl král mrtev, budou někteří chtít zaujmout jeho místo. Boudica věděla, o koho jde a proč většině z nich nelze svěřit moc, zvlášť v těchto křehkých časech. Paličatý šlechtic neomaleně prosazující ambice Icenů by mohl rozhněvat Řím a přivolat na kmen jeho hněv. Snadnost, s níž římsí vojíci potlačili před několika lety povstání, byla pro Iceny užitečnou lekcí. Ponižující porážku ještě umocnilo, když Řím trval na tom, aby válečníci z kmene odevzdali své zbraně. Jediné povolené zbraně měly sloužit k lovu, a proto zbroj a meče, předávané s úctou z otce na syna, odevzdali Římanům. Samozřejmě ne všechny. Železnou zásobu ukryli, zakopali pod chýsemi nebo tajně odnesli mezi zrádné vodní toky a močály, do nichž se Římané neodvážili vstoupit. Členové kmene cítili, že přijde den, kdy icenští válečníci znovu tasí zbraně. Ale dnes ještě ten den nenastal, rozhodla Boudica.

Pohlížela do tváří šlechticů, válečníků a členů královské rady, v nichž se zračila úcta, vypočítavost a očekávání. Pak se ohlédla zpět na mrtvolu svého manžela, muže, kterého si brzy po dohodnuté svatbě zamilovala. Už teď se jí po něm stýskalo a smutně se usmála, když si vybavila jeho srdečný smích a city, které měly vždy místo v soukromí, když odložili své role vladařů Icenů. Zavřela oči a zhluboka se nadechla. Odsunula stranou myšlenky na minulost a přinutila se soustředit, když se obrátila k ostatním přítomným v síni.

„Přišli jsme o krále. Před námi leží otázka, kdo bude jeho nástupcem. Ačkoliv jsem vaše královna, je zvykem, aby královská rada a šlechticové měli při volbě našeho příštího vladaře poslední slovo. Řeknu to teď, před všemi zde přítomnými, že bych byla poctěna, kdybych mohla vládnout místo Prasutaga. Znáte moje kvality. Prokázala jsem je v tomto posledním

roce, když našeho milovaného krále postihla choroba, která nám ho nakonec vzala. Bylo také jeho výslovným přáním, abych zdědila království.“

„Spolu s římským císařem,“ ozval se hlas.

Pohlédla na podsaditého šlechtice napravo od těch, kdo se před ní shromáždili. Na krku měl zlatý nákrčník v podobě dvouhlavého hada. Rozložitá hrud' a ramena nahrazovaly to, co mu chybělo na výšce, a lysinu mu lemovaly plavé vlasy. Kolem úzkých rtů, jež se teď zvedly v lehkém jízlivém pousmání, mu splýval zapletený knír.

„Můj bratranče Syphodubne, znáš důvody, proč byl jmenován Nero. Byl jsi v radě, která souhlasila s poslední vůlí.“

„Já jsem nesouhlasil, jak si jistě vzpomínáš. A nebyl jsem jediný.“ Syphodubnus se rozhlédl po ostatních šlechticích. Někteří souhlasně přikyvovali a bručeli.

„Nícméně,“ pokračovala Boudica, „král požádal radu, aby o věci hlasovala. Výsledek byl jasný a my jsme vázáni tímto rozhodnutím.“

„To říká kdo? Před druidem žádná přísaha nepadla. Já tvrdím, že nejsme podmínkami poslední vůle vázáni. Prasutagus už není. Jeho nástupce se možná rozhodne dohodu odmítnout. Možná že nový král bude mít dost odvahy, aby se postavil Římu a zachránil čest Icenů.“

Boudica cítila, jak se jí útroby sevřely vztekem a znechucením. Tělo jejího manžela ještě ani nevychladlo a jeho dlouholetý sok už činil narážky na to, že Prasutagus byl zbabělec a zradil svůj lid. Se zaťatými zuby přemáhala nutkání vyjádřit hněv nad takovou neúctou. Stála bez hnutí, vztyčená a tichá, jen na Syphodubna několik chvil upírala pohled, než odpověděla.

„Je zřejmé, že se považuješ za hodného zaujmout místo mého manžela. Je to tak?“

Syphodubnus se usmál a pak nasadil majestátnější výraz. „Pokud náš lid rozhodne, že bych měl vládnout, potom za tohle rozhodnutí položím i život. Kdybych se stal králem, bylo by mou zapřísáhlou povinností obnovit prestiž Icenů a zabránit, aby království sevřely spáry Říma.“

Několik mužů vyjádřilo hlasitou podporu jeho ambicím a Boudice stačil letmý pohled, aby mezi nimi odhalila jeho věrné, šlechtice a přední válečníky, kteří za ním stáli v neúspěšném povstání o několik let dříve. Halasně opěvovali svůj tak zvaný hrdinský boj proti Římu. Popravdě ovšem byl

tenhle střet od počátku odsouzený k nezdaru. Jen pár se jich přidalo pod Syphodubnovu standartu, když se obrátil na svůj lid. Než by vyčkal, předložil záležitost Prasutagovi a jeho dvoru a nechal rozhodnout Iceny jako celek, vytáhl šlechtic se svou frakcí proti uchvatiteli. Šlo o unáhlený tah.

Boudica zvedla ruku, aby si zjedнала klid, a svěřila ji, až i poslední ze Syphodubnových stoupenců umlkl.

„Mluvíš o prestiži Icenů, a přitom jsi to byl ty, kdo uvrhl náš lid do hanby snadností své vlastní porážky. Nerozprášily vás ani římské legie. K rozdrčení tvých sil stačila hrstka jejich pomocných kohort s podporou branců z ostatních kmenů v Británii. Byli to v nejlepším případě druhořadí vojáci,“ dodala posměšně.

„My jsme aspoň bojovali,“ odsekl Syphodubnus. „Bojovali a získali tím čest pro náš lid.“

„Čest?“ zasmála se hořce Boudica. „A čeho jste dosáhli? Napadli jsme několik usedlostí, spálili hrstku vil a zmasakrovali několik hlídek. Pak ve chvíli, kdy Římané shromáždili dostatek vojáků, aby čelili útoku, jste se stáhli do bezpečí pevnosti v močálech. Jak dlouho jste ji ty a tvoji stateční válečníci udrželi? Připomeň nám to všem...“

Syphodubnus na ni upřel zamračený pohled a celý zesinal.

„Neřekneš to sám?“ vybědla ho Boudica. „Tak to řeknu za tebe. Vydrželi jste přesně dva dny, dokud římský velitel čekal, až odpovíš na jeho nabídku kapitulace. A pak, když jsi tak neučinil, poslal svoje muže do útoku a za okamžik bylo po všem. Ty a tvoji válečníci jste odhodili meče v okamžiku, kdy padla brána. Je jen šťastná náhoda, že zahynulo tak málo mužů a že se římský guvernér rozhodl, že bude shovívavý. Ale i tak jsme za to zaplatili většinou našich zbraní a zbroje, a to nemluvím o náhradě škod za zničený římský majetek a odvedení dvou stovek našich nejlepších mladých mužů do římských pomocných jednotek. A aby naši porážku ještě umocnili, mají teď Římané pás pevnůstek, které strážejí naši hranici.“ Odmlčela se, aby dodala svým slovům váhu. „A ty máš teď drzost to označovat za získání cti pro náš lid. Prosím tě!“

„Kdyby stál kmen za námi, zvítězili bychom,“ odsekl Syphodubnus. „Kdyby Prasutagus svolal icenské válečníky, tak bychom ty římské pomocné oddíly rozdrtili.“

„Ale tys mu ani nedal možnost,“ odpověděla. „Všechno skončilo dřív, než král mohl vůbec svolat kmenovou radu. A stejně, i kdybychom zvládli pomocné oddíly, museli bychom čelit legiím.“ Pohlédla na starší muže okolo. „Jen několik z nás vidělo legie v boji. Ti, co to zažili, vědí, že by byla pošetilost, kdyby proti nim Icenové vedli válku. Legie by nás rozdrtily stejně jako každý jiný kmen, který se jim postavil v bitvě. Ani velký válečník Caratacus je nedokázal porazit a naháněli ho, zajali a odvěkli do Říma v řetězech. Ty, Syphodubne, jsi to vzhledem ke svému mládí nezažil.“

„Možná že věkem se z těch, kdo se bojí Říma, stávají zbabělci,“ usklíbl se. „Třeba nastal čas, aby se icenských mečů chopili mladší. Pokud mě zvolí jako Prasutagova nástupce, přísahám, že naženu Římu strach. Budeme inspirovat ostatní kmeny, aby povstaly a vyhnaly uchvatitele. A až bude po všem, stane se z nás nejmocnější kmen v zemi.“

„Odvážná slova z úst člověka, který selhal při prvním kroku,“ opáčila Boudica posměšně. „Myslíš, že můj muž neměl stejné sny jako ty? Ale přitom dokázal rozlišit mezi tím, čeho se dá dosáhnout a co je nemožné. Ano, možná přijde den, kdy ostatní kmeny unaví život pod římským jhem a povstanou proti uchvatitelům, jenže ten den je pořád vzdálený. Do té doby musíme náš hněv skrývat. Musíme mít čepele nabroušené, ale schované. Musíme Řím přesvědčit, že Icení jsou natolik věrní, aby je nechal řídit si své vlastní záležitosti a platit řádně poplatky. Když povstaneme dřív, než budeme připravení, než ostatní kmeny najdou společnou myšlenku, jsme odsouzeni k porážce a Římané už příště nebudou tak milosrdní. Pobijí naše válečníky, vypálí naše usedlosti a zmocní se našeho pokladu a ty z nás, co přežijí, prodají do otroctví. Časem zanikne i vzpomínka na jméno našeho kmene a nikdo si nebude pamatovat, že vůbec existoval... To si přejete?“ oslovila Boudica s rozevřenou náručí muže kolem a pak upřela pozornost znovu k Syphodubnovi. „To si přeješ? Opravdu chceš vést naše statečné mladé válečníky na smrt a do záhuby?“

V jeho výrazu zahlédla první záblesk pochyb, jenže vzápětí je znovu vystřídal vzdor a arogantní póza. Uvědomila si, že se jí ho nepodařilo přesvědčit. Pořád byl příliš mladý a postrádal zkušenosti, s nimiž ruku v ruce kráčela moudrost. Tak dobrá. Musí zabránit tomu, aby se z něj stal Prasutagův nástupce.

„Závět mého manžela hovoří jasně a byla stvrzena kmenovou radou. Jsem vaše královna. Jste mi po právu povinováni věrností.“

„Ale jsi přece žena,“ protestoval Syphodubnus. „Kmenu jako Icenové by měl vládnout válečník.“

„A kdo tvrdí, že žena nemůže být válečnicí? Bojovala jsem po boku svého manžela. Držela jsem v rukou meč a kopí a prolévala krev našich nepřátel. V boji jsem prolila i svoji vlastní. Můžeš něco takového tvrdit taky, mladý muži? Jsi krví neposkvrněný válečník a můžeš za to poděkovat své rychlé kapitulaci.“

Syphodubnus se ušklíbl a zavrčel, zatímco ona pokračovala.

„Prokázala jsem odvahu v bitvě. Takže Icení budou mít na trůně válečnici, přesně jak jsi řekl.“

„To se ještě uvidí. Mám právo předložit tuhle věc radě a nechat ji projednat, jestli je ta závět legitimní nebo ne.“

„A můžeš tak učinit při dalším zasedání rady.“

„Ale to bude až za dlouhé měsíce. Proč čekat? Mohli bychom rozhodnout tady a teď. Členové rady jsou zde. Není třeba to odkládat.“

„Rada se tady shromáždila, aby byla svědkem skonu našeho krále, aby uctila jeho památku a složila hold válečníkovi, jehož pověsti ty nikdy nedosáhneš, Syphodubne. Budeme truchlit a pohřbíme ho a pak povládnu Icenům až do doby, kdy rada rozhodne o tom, že by moje místo měl zaujmout někdo jiný. A k tomu nedojde podle našeho obyčeje až do zimního shromáždění. Je to tak, moji páni?“

Pohlédla zpříma na jednoho z Prasutagových nejstarších a nejváženějších rádců, druida Bladoka, který přikývl. Zhluboka se nadechl a jasně pronesl: „Je to pravda. Do té doby přísahám při všech bozích, že zachovám věrnost královně Boudice. Tak přísahám.“

„A já také!“ zvolal další muž. Přidali se další a zdusili těch několik protichůdných hlasů.

Syphodubnus viděl, že podlehl převaze, a jeho mladistvé rysy se zachmuřily. Když volání utichlo, Boudica se k němu obrátila.

„Icení promluvili. Nezbyvá ti nic jiného než to přijmout.“

„Prozatím.“

„Ale přijímáš?“ naléhala na něj Boudica.

„Ano,“ sykl.

„Tak to řekni. Prones přísahu věrnosti své královně.“

Syphodubnus si založil paže na prsou. Okamžik se tvářil raněně a pak rezignovaně pronesl: „Přisáhám při všech bozích našeho kmene, že zachovám věrnost královně.“

„Tak je tedy rozhodnuto,“ uzavřela Boudica. „Teď musíme oznámit lidu, že Prasutagus už není a že povládnou místo něj.“

Pokynula dvěma válečníkům u vstupu do síně a ti otevřeli dveře a zaujali místo po každé straně. Členové královské rady a šlechticové se obrátili a zamířili na velké prostranství ohraničené palisádou. Dav, který se tam shromáždil kolem ohniště, s očekáváním vstal. Na východním obzoru už se zračily první známky svítání, spustil se lehký deštík a smáčel pláště, tuniky a vlasy příslušníků kmene.

Boudica vyšla jako poslední. Naposledy pohlédla na svého manžela a zašeptala. „Lásko moje... bojím se, že teď najdeš klid, který já nezažiju, dokud budu živá.“

Pak si zahalila tvář a obrátila se ke dveřím. Navzdory významnému okamžiku už nyní hleděla do budoucna. Ačkoliv prozatím odrazila Syphodubnovy ambice, nebylo pochyb, že navzdory své přísaze bude v příštích měsících konspirovat proti ní. Byl to příliš nebezpečný muž, aby do jeho rukou svěřila osud Icenů. A přitom měl v sobě dost mazanosti, aby využil touhy kmene obnovit zlatý věk popisovaný v písních a legendách. Boudica věděla, že její lid, podobně jako většina Keltů, raději tone v sentimentalitě, než aby čelil tvrdé a nepřijemné pravdě. Nech se mýlit, pomyslela si, Syphodubnus je vnitřní nepřítel. Měj se před ním na pozoru.

A pak tady byla otázka vnějších nepřátel. Navzdory smlouvě existovalo mezi Iceny a Římem vždy napětí a ona cítila, že už brzy dojde ke střetu. Její osud, osud její rodiny a osud Icenů závisel na tom, jak Řím zareaguje na zprávu o Prasutagově smrti. Nedokázala se zbavit zlých předtuch o budoucnosti. V lepším případě Římané využijí příležitost k posílení vlivu nad Iceny. V tom horším se rozhodnou kmen anektovat a omezit ho na region v nové provincii, kterou na ostrově vytvořili.

Když vyšla ze síně a vystoupila na manželův válečný vůz, Bladocus zvolal

k přítomným. „Král je mrtev! Zde stojí Boudica – královna Icenů! Ať ji chrání bohové a přinesou jí blahobyť v míru a vítězství a kořist ve válce!“

Válka... Kéž nás jí bohové ušetří, modlila se Boudica v duchu z celého srdce. Hleděla do prázdna, zatímco dav znovu a znovu provolával její jméno a deštík přešel v déšť hnany mrazivým větrem.

Kapitola první

Camulodunum

„Drž zatraceně ten hrot nahoru!“ zavrčel centurion Macro, když odrazil další slabý výpad svého protivníka, a ostře mladíčka klepl přes rameno jako pokárání za chabé úsilí. „Copak se z tebe může stát legionář, když takhle bojuješ? Do prdele, viděl jsem novorozený kořata, co naháněly větší hrůzu! Zkus to znova. Tentokrát na mě zaútoč pořádně.“

Udělal krok vzad a přidržel, s těžištěm instinktivně vyváženým, aby byl připravený okamžitě vyrazit prudce vpřed nebo stranou. Šlo o výsledek více než třiceti let ve vojenské službě. Zvedl svůj dřevěný cvičný meč a tupým hrotem opisoval malé kroužky.

„Teď, Lucie,“ zavelel. „Tentokrát pořádně.“

Hubený chlapec naproti němu, asi osmiletý, s nepoddajnými tmavými kadeřemi, zaťal zuby. Zaujal podobný postoj a připravoval se k výpadu. Přimhouřenýma tmavýma očima se mračil na Macrona. Stáli na šterku vedle malého dlážděného rybníčku na nádvoří Macronova domu. Z židlí kolem dřevěného stolu na konci zahrady je sledovaly dvě ženy a další muž. U mužových nohou ležel stočený mohutný pes s drátovitými chlupy, dlouhou hlavu nataženou mezi předními tlapami. Hřála je polena hořící v železném koši postaveném před nimi, ale přesto potřebovali pláště. Podobně jako většina Římanů, kteří se přijeli usadit v nové provincii Británii, nebyli zvyklí na vlhký chlad ostrovních zim. Macro a Lucius, na rozdíl od nich, měli na sobě pouze prosté tuniky a během cvičení na nádvoří se zpotili.

„Nandej mu to, Lucie!“ zvolala jedna z žen zvesela. Měla pevnou postavu, laskavý kulatý obličej, hnědé oči a tmavé vlasy.

Macro se na ni zamračil. „Díky za věrnou oporu, ženo.“

Petronella se zasmála a jen mávla rukou.

Chystal se odpovědět, když chlapec zaječel a zaútočil v úrovni pasu. Centurion snadno zásah odrazil a v odvetu zamířil na střed mladíčkovy hrudi. Menší cvičný meč máchl zpět a zarachotil o Macronovu zbraň, za-

tímco Lucius spěchal, aby zasáhl soupeře do břicha. Navzdory mohutnější postavě Macro elegantně uhnul stranou a hrot chlapcova meče prořízl vzduch po jeho boku. Chystal se znovu plácnout chlapce po rameni, když mu Lucius vši silou dupl na obnažené prsty nakročené nohy.

„Á!“ vykřikl centurion překvapením a bolestí a belhavě o krok ustoupil. „Ty jeden malej mazanej hajzlíku...“

„Pozor na jazyk!“ okřikla ho jeho žena.

Než mohl Macro zareagovat, Lucius o krok ustoupil a vrhl se proti centurionově hrudi. Hrot zasáhl Macrona přímo pod hrudní koš, ostré bodnutí, které spíš na okamžik ranilo jeho hrdost. Pak se Macro ušklíbl a svěsil meč. „To je ono! Dobře, Lucie!“

Mladíčková zuřivost přešla ve výraz hrdého potěšení. Lucius se obrátil k vousatému muži sedícímu u stolu. Muž měl po třicítce, byl štíhlý se stejnými tmavými kadeřemi jako jeho syn. Přes obličej se mu táhla jasná diagonální jizva od obočí k tváři, která ale nijak nehyzdila jeho pohledný výraz. Oplatil synovi úsměv, pak otevřel ústa, aby ho varoval, ale bylo příliš pozdě. Macro plácl plochou stranou cvičného meče Lucia přes zápěstí, právě tak silně, aby chlapec pustil zbraň.

Vyjekl a zamračil se na centuriona.

„Nikdy se neobracej zády k protivníkovi, dokud stojí na nohou,“ káral ho Macro. „Kolikrát jsem ti to říkal, co?“

Z hlasu mu zazníval vážný tón. Lucius svěsil hlavu, třel si zápěstí a zamumlal: „To bolelo.“

„To není nic proti bolesti, co ti způsobí meč, kterej ti někdo vrazí do zad, jestli to někdy uděláš ve skutečný bitvě.“

Lucius sevřel rty a brada se mu zachvěla raněnou pýchou. Macro viděl, že má slzy na krajíčku, a nechtěl, aby se chlapec ztrapnil. Láskyplně ho pohladil po vlasech a tiše promluvil. „Nic se nestalo, mladej. Není žádná hanba dělat chyby, když se teprve učíš, jak pracovat s mečem. Já jsem byl stejný, když jsem začínal.“ Pohlédl ke stolu a usmál se. „A tvůj táta byl jeden z nejmarnějších rekrutů, co kdy vstoupili do Druhý legie. Představoval větší ohrožení pro sebe i svoje druhy než nejdivočejší germánskej válečník, co kdy dýchal. Je to pravda, Catone?“

Cato se ušklíbl. „Když říkáš, kamaráde.“

„A podívej se, jak se vybarvil,“ pokračoval Macro a položil ruku Luciovi na rameno. „Stoupal v hodnosti, od optiona po prefekta, a ještě k tomu sloužil jako tribun pretoriánský gardy a pobral víc ocenění za statečnost než většina vojáků za celý život. Jeden z nejlepších důstojníků ve vojsku, jen co je pravda. Tak trénuj, mladé Lucie, a jednoho dne možná budeš stejnej jako tvůj táta, co?“

Plavovlasá žena vedle Catona na svého partnera vroucně pohlédla, pak se naklonila a něžně ho políbila na zjizvenou tvář. „Můj hrdina.“

„Ale no tak, Claudie,“ Cato se zamračil a odtáhl se. Nerad poslouchal chválu. „Jen se snaž, synku. Nikdo po tobě nic víc nechce.“

Chlapec přišel ke stolu, dřepł si vedle psa a pohládl ho. Zvíře šťastně zavrtělo ocasem, pak najednou zvedlo hlavu a olízlo mu tvář.

„No tak, Cassie! Dost.“ Lucius se zasmál, vstal a posadil se na jednu volnou židli. Nohama pořád nedosáhl na zem. Vzhlédl ke Catonovi. „Když jsi tak dobrý voják, otče, tak co děláme tady v Camulodunu? Měl bys přece být v pohraničí, bojovat za císaře proti barbarům a druidům.“

Dospělí si vyměnili pohledy. Skutečnost byla taková, že Claudia byla před časem Neronovou milenkou, než ji císař poslal do exilu na Sardinii. Následně opustila ostrov, aby mohla zůstat s Catonem, a proto byli nuceni odjet na nejvzdálenější výspu říše, aby ji udržel v bezpečí. V kolonii veteránů v Camulodunu, tichém zapadákově, hrozila jen malá šance, že ji někdo pozná a udá. Jenže pořád nebyla dost malá, aby mohli riskovat, že Lucius bezděčně vyzradí pravý důvod toho, proč jsou tady.

„Tvůj otec odpočívá mezi taženými,“ řekla Petronella. „Potřebuje být připravenej, až ho císař bude příště potřebovat. A kromě toho chce trávit víc času s tebou. Líbí se ti tady, ne, Lucie?“

Chlapec se na okamžik zamyslel. V kolonii byly další děti jeho věku, s nimiž si hrával, a v létě mohli lovit v řece a v lesích, které obklopovaly Macronův statek, půl dne cesty odtamtud. Přikývl. „Nejspíš ano. Ale znovu začne být zima.“

Macro si povzdychl. „Jo, to je pravda. Tuhle zatracenou zimu v týhle provincii na nás připravili bohové, aby nás zkoušeli. Studená, mokrá a ležavá. Silnice se změní v hustý bahno, který ti sežere boty, a zase budem muset jíst solený maso a tu trochu zeleniny, co dokážem uskladnit.“

„Jen tak dál,“ pronesla Petronella významně. „Není lepší způsob, jak klukovi zvednout náladu.“

Cato sáhl po poháru ohřátého vína a usrl. „Ale no tak, Macrone. Není to tak zlé. Docela dobře ses zařídil.“ Kývl k domu kolem nádvoří. Kdysi šlo o dům legáta, když stavěli legionářskou pevnost. Práci opustili poté, co padlo rozhodnutí, že na pozemcích vznikne kolonie. V osadě pořád stála řada bývalých vojenských budov, i když většinu hradeb zbořili a obranný příkop zasypali. Mezi stávajícími budovami rostla nová výstavba, mimo jiné fórum, divadlo, aréna a působivý chrámový komplex zasvěcený císařskému kultu.

„Máš to nejlepší místo v kolonii, Macrone. Taky ti patří výnosný statek na venkově a jsi hlavní úředník v senátu kolonie. A k tomu všemu máš ten největší poklad v Petronelle.“ Cato směrem k ní pozvedl pohár a lehce se uklonil. „Řekl bych, že ses slušně usadil. Pěkný konec tvé vojenské kariéry, příteli. Zasloužil sis to. Můžeš žít na penzi v míru a pohodlí.“

Petronella se usmála, pak popadla manželovu chlupatou paži a objala ji. „Nejspíš ano,“ souhlasil Macro. „I když se mi občas zasteskne po starejch časech.“

„To je samozřejmé. Jenže bys nemohl ve vojsku sloužit navěky.“

„Já vím,“ řekl Macro smutně.

Zavládlo ticho, pak si Claudia odkašlala. „Je tady mír, ale neměli bychom všechno brát jako samozřejmost.“

Cato se obrátil k synovi. „Proč si nejdeš hrát s nějakými kamarády?“

Chlapec pohlédl na dřevěné cvičné meče ležící na stole. „Můžu si je vzít s sebou?“

„Jen když budeš opatrný,“ poznamenal Cato. „Nechci slyšet o žádných polámaných kostech a rozbitých nosech. Jasně? A vezmi s sebou Parva.“

Než si to Cato mohl rozmyslet, Lucius popadl meče a rozběhl se ke kuchyni v zadní části domu. O okamžik později už vyšel ven s vytáhlým mladíkem o pár let starším. Parvus byl němý. Macro s Petronellou ho zachránili z doků v Londiniu a přijali ho do rodiny. Čtyři dospělí hleděli za chlapci, kteří znovu proběhli nádvořím a zmizeli v chodbě, jež vedla do přední části domu. Macro se zachechtal. „Řekl bych, že než se setmí, půjde pár kluků domů odřenejch.“

Cato přikývl a pak se s pousmáním obrátil ke Claudii. „Myslím, že není moudré probírat některé věci před Luciem. Je to hodný kluk, ale děti často mají ve zvyku opakovat, co zaslechnou.“

„Já vím. Promiň.“ Založila si ruce. „Ale víš stejně dobře jako já, že osud provincie je na váškách. Slyšela jsem to mockrát od Nerona, když jsem žila v paláci. Nenávidí tenhle ostrov. Neustále odsává peníze z pokladny a on by raději utrácel stříbro za zábavu v Římě, bavit davy. Porážka kmenů, které se nesmířily s římskou vládou, trvá mnohem déle, než čekal. Každý rok potřebují legie a pomocné kohorty čerstvé rekruty, aby nahradily ztráty, které utrpěly.“ Pokrčila rameny a zavrtěla hlavou. „Popravdě nemám tušení, jak dlouho to ještě takhle vydrží.“

„Byl by blázen, kdyby chtěl opustit Británii,“ zavrčel Macro. „Za tuhle provincii jsme zaplatili krví. Aspoň vojáci. Jestli to Nero všechno zahodí, najde se tady spousta lidí, mezi vojáky i v kolonii, co si řeknou, že je načase, abysme měli novýho císaře. A navíc, většina už je toho za náma. Kmeny z nížin nepředstavují žádnou hrozbu. Byly poražené nebo odzbrojené a uzavřely smlouvy s Římem. Briganty na severu máme pod palcem a jediní nepřátelé zbyli v horách na západě. Nový guvernér dal jasně najevo, že se o ně postará. Nemám pravdu, Catone?“

Mladší muž přikývl. „To jsou aspoň zprávy od našeho přítele Apollonia v Londiniu. Suetonius soustřeďuje muže v Devě, aby udeřil v horách. Bude to drsný boj. Macro a já jsme se účastnili předchozího pokusu. Neskončil dobře.“

„Protože tažení začalo toho roku příliš pozdě,“ namítl Macro. „Nebejt počasí, tak bysme ty hajzly z horských kmenů dostali. Dobyli bysme Monu a skoncovali i s druidama.“

„Jenže jsme to neudělali,“ řekl Cato. „A teď je, posílené vítězstvím nad Římem, bude o to těžší porazit. Pokud to někdo dokáže, tak jedině Suetonius. Má zkušenosti z bojů v horách. Před pár lety odvedl dobrou práci v Mauritanii. Nejspíš ho vybrali právě pro tuhle práci.“

„Nebo se protlačil na začátek fronty,“ ušklíbl se Macro. „Jedna poslední šance, aby zpečetil svoji pověst. Víš, co jsou tihle aristokrati zač. Udělají cokoli, aby proslavili jméno rodiny a překonali činy svých předků a politických protivníků.“

„Bude Suetonius potřebovat povolat záložníky?“ zeptala se Petronella.

Macro ji vzal za ruku a láskyplně ji stiskl. „Nejspíš ne. Je nás tady příliš málo, abysme něco dokázali, kdyby nás povolali do vojska. V každém případě jsme potřebný tady. Guvernér ví, že se mu tady hodí malý vojsko veteránů, aby toho žádný z místních kmenů nevyužily, zatímco bude kocour pryč.“

Claudia se ušklíbla. „Neříkals předtím, že kmeny z nížin nepředstavují hrozbu?“

„Taky že ne,“ odpověděl Macro rozhodně. „Trinovanti kolem Camuloduna jsou mírný jako beránci.“

„To mě nepřekvapuje,“ řekla. „Slyšela jsem, že s nimi veteráni v kolonii zacházejí docela drsně. Zabrali jim půdu, některé muže odvedli a donutili, aby sloužili v pomocných kohortách, a spoustu žen znásilnili.“

„Na začátku jsou vždycky nějaký potíže,“ namítl Macro. „Mládenci v kolonii jsou zvyklý na vojenskej život. Trvá pár roků, než se sžijou s životem civilů.“

„A místní se s tím musí mezitím smířit?“

„Tak to je,“ přitakal Macro. „Tohle místo jsme dobyli, stejně jako jsme dobyli území odsud po pouště na východě. Jakmile přijmou svůj úděl, budou kmeny spokojený s tím, že jsou součástí říše.“

„To asi sotva.“ Claudia se obrátila ke Catonovi. „Co ty si myslíš?“

Cato se zamyslel. Nebyl tak přesvědčený jako Macro o bezpečnosti v této části nové provincie. Poslední sklizeň byla špatná a nikdo na to nebude brát ohled, až vznesou výběrčí daní své požadavky na místní obyvatelé. Hlad a chudoba vedly k nespokojenosti, a i když Trinovanté zatím vypadali v klidu, bylo těžké si představit, že nespravedlnost a utrpení, které snášeli z rukou nově ustavených římských pánů, nepovedou k hořké nevoli, i když se vyvarovali toho, aby ji dávali otevřeně najevo. Pokud guvernér Suetonius a jeho legie odtáhnou na druhou stranu provincie, mohlo by to svádět horké hlavy mezi místními obyvateli, aby této situaci využily. Macro a veteráni v kolonii byli dost drsní a schopní, aby uhasili menší vzpoury, jenže společně zorganizované povstání by představovalo skutečné nebezpečí pro římské obyvatelé Camuloduna.

Ještě chvíli uvažoval a pak odpověděl na Claudiinu otázku. „Dokud jsou

v Británii legie, pochybuju, že tady dojde k nějakým vážným potížím. Ice-nové už okusili, co znamená vzdorovat Římu. Nebudou toužit si tuhle zkušenost zopakovat. Pokud jde o Trinovanty, kdo ví? Víc mě trápí, co se stane, jestli se Nero přece jen rozhodne legie stáhnout. Usadily se tady desítky tisíc Římanů a dalších lidí z říše. Stanou se snadnou kořistí pro kmeny, které se rozhodnou je napadnout. Budou muset volit, jestli zůstat a pokusit se bránit, co jim patří, nebo opustit své domovy, svůj majetek a svoji budoucnost tady a prchnout přes moře do Galie.“

Claudia se obrátila k Macrovi a Petronelle. „Jestli Nero stáhne legie, co si počnete vy dva?“

Macro se podíval na manželku, ale ta uhnula pohledem. „Já bych se toho všeho vzdát nechtěl. Všeho, co nám patří tady, a poloviny podílu v matčině podniku v Londiniu... Prostě nevím. Doufám, že k tomu nedojde.“

„Na to se napijeme,“ prohlásil Cato ve snaze svého nejlepšího přítele uklidnit. „Těžko se dá věřit, že Nero Británii opustí. Kdyby se vzdal, zasadil by tím nebezpečnou ránu prestiži Říma. Umíte si představit, jak by na to reagoval dav, a to ani nemluví o těch senátorech, kteří pořád opaku-
jí, jak je Řím neporazitelný.“

„Vidíš?“ štouchl Macro do Petronelly. „Mladej se v tom vyzná.“

„A taky z jiného důvodu bude Nero otálet, aby odvolal legie,“ pokračoval Cato. „Jestli je stáhne do Galie, dodá tamnímu guvernérovi značný počet vojáků navíc. Ti, kdo velí mocným vojskům, by mohli být v pokušení je využít pro politické cíle. Takže je bezpečnější, když nechá legie uvázané tady v Británii.“

Macro mlaskl. „Máš záludnou mysl, mladej. Cynickou.“

„Jsem realista,“ pokrčil Cato rameny. „Oba jsme byli ve vojsku dost dlouho, abychom věděli, jak říše funguje. Víš, že mám pravdu.“

Macro sáhl po poháru. „Ze všech těch řečí o politice na mě přišla žízeň.“ Zvedl džbán, ale když si nalil, do poháru vytekl jen tenký pramínek. „Do prdele... Budu muset dojít do kuchyně pro další.“

Když se zvedl ze stoličky, Petronella natáhla uši směrem ke kuchyňskému křídlu na opačném konci nádvoří. „Co se to tam děje?“

Macro se zamračil. Z budovy zaznívaly vzrušené hlasy. „Radši to omrknu.“

Vyrazil se džbánem v ruce od stolu a zmizel v domě. Ostatní poslouchali, zatímco hádka nabývala na hlasitosti, dokud ji náhle nepřerušil centurion vyžadující klid.

„Vypadá to na problémy mezi služebnictvem,“ poznamenala Claudia.

Petronella zavrtěla hlavou. „Vycházejí spolu dobře. Máme dvě icenské holky a stájník je místní. Nikdy mezi nima nepadlo křivý slovo. Zjistíme, o co jde, až se Macro vrátí.“ Zatímco čekali, změnila téma. „Už brzy budou saturnálie. Budete pořád ještě v Camulodunu? Moc nás potěší, když se k nám připojíte.“

„Ještě chvíli tady zůstaneme,“ odpověděl Cato. Pronajal si skromnou vilu v kolonii. Měla výhled na řeku a byla obrácená k jihu, aby využila slunce, které provincie nabízela. Vedli tam s Claudií tichý život a vychovávali Lucia. Chlapcovu výchovu zajišťoval muž, jenž o sobě tvrdil, že je řecký učenec, který přeplul z Galie, aby si tu založil malou školu. Jeho přízvuk nebyl podle Catona vůbec řecký, ale muž byl schopný, a Lucius se učil číst, psát a základy počtů. Mnohem důkladnější vzdělání ho čekalo v Římě, až Cato usoudí, že je bezpečné se vrátit do hlavního města.

Kdyby se v Londiniu objevily náznaky, že Claudií vysledovali do Británie, byli dohodnutí, že jim Apollonius pošle varování. Řecký propuštěnec kdysi sloužil jako římský špeh, než se setkal s Catonem, a oba muže pojila vzájemná úcta, ne-li přátelství. Macro ho od počátku nesnášel a choval se k němu s podezřením, ale Apollonius si získal Catonovu důvěru a nyní se ocitl v užitečném postavení v guvernérově paláci v Londiniu.

„Je to poklidný zapadákov,“ pokračoval Cato. „A to nám vyhovuje.“

„Moc rádi s vámi strávíme saturnálie,“ usmála se Claudia. „Musíš mi říct, jak se můžeme na oslavách podílet.“

Hovor přerušil zvuk kroků na šterku. Obrátili se k Macronovi. Centurion se tvářil ustaraně a v rukou mu scházel doplněný džbán.

„Co se stalo?“ zeptal se Cato.

„Bohužel špatný zprávy,“ posadil se Macro. „Morgatha se před chvílí vrátila z trhu. Potkala tam icenského obchodníka s kožešinami, kterej dorazil z hlavního města kmene. Prasutagus umřel.“

Cato smutně potřásl hlavou. Icenského krále on i Macro dobře znali. Bojovali bok po boku krátce po invazi, když byl kmen odhodlaným spo-

jencem Říma. Jeho královnu Boudiku také považovali za blízkou přítelkyni. Když se před necelým rokem viděli naposledy, vypadal Prasutagus nemocný, jen vzdálený stín mocného válečníka, kterým byl v rozpuku sil.

„Je toho víc,“ pokračoval Macro. „Vypadá to, že ve své závěti jmenoval Boudiku a Nerona jako spoludědice. Pochybuju, že tohle pro Iceny skončí dobře.“

„Proč?“ zeptala se Claudia.

„Nero mi nepřijde jako někdo, kdo se spokojí s polovičkou něčeho, co může mít celý.“

„Tak to je na druhou stranu pro provincii dobré. Nero tím získá v Británii větší kapitál. O důvod víc, aby legie nestáhl.“

„Nebo se prostě rozhodne, že obere icenský království o všechno, co je cenný, a pak opustí ostrov.“

Claudia se obrátila ke Catonovi. „Co ty si myslíš?“

„Nevím jistě, jak se to vyvrbí,“ poznamenal Cato. „Nějakou dobu potrvá, než se o králově smrti dozvědí v Římě, pak než si Nero rozmyslí, co podnikne, a pošle odpověď guvernérovi v Londiniu. Když bude přát počasí, Suetonius obdrží instrukce na počátku příštího roku. Asi ve stejnou dobu, kdy se budou obnovovat přísahy. Icenský kontingent tam bude spolu s ostatními kmeny a zástupci Římanů, aby odpřisáhli svoji věrnost císaři a Římu. Tehdy se dozvědí, jak se Nero rozhodl.“

„A jak myslíš, že se rozhodne?“ naléhala Claudia.

„Obávám se, že Macro má pravdu. Císař bude chtít všechno, bez ohledu na to, co říká Prasutagova závěť. Až k tomu dojde, nastanou problémy. Známe Iceny.“ Kývl směrem k Macronovi. „Je to hrdý lid se silným smyslem pro tradici. Dobří válečníci. Měli jsme štěstí, že stáli od počátku při nás, a taky, že jich proti nám, když se stal Scapula guvernérem, povstala jen hrstka. Jestli to Nero podělá, může je vyprovokovat k otevřené vzpouře. Budou bojovat jako lvi, aby chránili svoji půdu, a já mám strach, že to skončí krveprolitím.“

Kapitola druhá

Kořist sledovali celé dopoledne. Polední slunce viselo nízko na šedé obloze a sněhová vánice halila obzor. Kousek před Macronem a Catonem kráčel trinovantský lovec. Přes hnědou tuniku a kalhoty měl kožešinový plášť. Cato držel otěže jeho koně a čekal, až muž zkontroluje půdu. Lovec se zastavil asi o třicet kroků dál, podřepil a zkoumal mezeru ve spleti kručinkové houštiny, jež se táhla na obě strany. Ve sněhu z mezery mířily zvířecí stopy a bylo těžké určit, který tvor je zanechal.

„Možná jsme ho ztratili,“ zabručel Macro. Položil tlusté ratiště oštěpu na kance na rohy svého sedla a sáhl po polní lahvi. Vytáhl zátku, naklonil hlavu a napil se. Pak lahev nabídl Catonovi.

Prefekt nespouštěl zrak z lovce, pozoroval, jak muž zkoumá narušený sníh. Uسرkl a vrátil lahev, pak si přesunul oštěp do volné ruky. „Já nevím. Pernocatus podle všeho na něco narazil.“

Lovec jel prsty po sněhu a pak přes tmavý kmen zakrslého keře napravo. Zlehka se dotkl povrchu kmene a zahleděl se na konečky prstů. Obrátil se ke svým římským společníkům, zvedl dlaň a oni spatřili červenou šmouhu.

„Krev. Ten kanec tudy prošel,“ oznámil hrdelní latinou.

Pernocatus poskytoval svoje služby římským lovcům od založení kolonie a pochytil jazyk okupantů natolik dobře, že jím plynne hovořil. Veteráni se k němu chovali s úctou kvůli jeho dovednostem stopaře, a když obkličovali kořist, jeho práce s oštěpem a lukem se vyrovnala kterémukoliv bestiariovi v říši.

Tříčlenný lovecký oddíl narazil na kance asi hodinu po úsvitu a měli sotva šanci připravit si oštěpy, když zvíře prorazilo mezi nimi a dalo se na útěk. Cato měl štěstí, že mu uštedřil lehký zásah, který mu prořal plec. Sice tím kance nezmrzačil, ale stačilo to, aby krvácel a zanechal stopu, kterou mohli sledovat krajinou. Krvavé skvrny byly stále méně časté, jak se rána začala zatahovat, a oni to už skoro vzdali, když zahlédli několik

malých střikanců ve sněhu blízko stezky vedoucí k houštině. Cato cítil vztek a frustraci ze sebe sama. Jen špatný lovec zraní zvíře a nechá ho trpící uprchnout. Dlužil zvířeti dokončení práce.

Macro ukázal na houštinu před nimi. „No, jestli je ta mrcha tam, tak se k ní nedokážeme přiblížit.“

Cato se rozhlédl. Houští se táhlo padesát kroků na obě strany a vypadalo, že je stejně hluboké. Za ním viděl borový hájek. Pěšina vedoucí hustou masou byla úzká. Nerad souhlasil s přítelem. Houštinou se nedalo projet, a pokud půjdou pěšky, jejich pláště se zachytí na větvích a oni uvíznou. Kdyby je kanec v tu chvíli napadl, neměli by šanci mu uniknout. Jenže zbýval ještě poslední trik, kterým by ho mohli vyprovokovat.

„Pernocate, zůstaň tady. My to s centurionem objedeme a zjistíme, jestli na druhé straně ta stezka vede ven. Když to místo najdeme, zavolám na tebe. Pak udělej co nejvíce hluku. Použij roh, sekej tu kručinku. Jestli se ten kanec pokusí utéct, budeme na něj čekat.“

Lovec naklonil pochybovačně hlavu na stranu, ale přikývl. „Jak prefekt rozkazuje.“

Něco v jeho tónu připadlo Catonovi zvláštní, náznak servilnosti, který se k němu nehodil. Napadlo ho, jestli muže příkroostí svého rozkazu neurazil. Někdy bylo těžké přestat být vojákem, pomyslel si s lítostí.

„Jdeme na to,“ poznamenal Macro. Zvedl oštěp a zapřel si ratiště o bok. „Než dostane strach a zdrhne.“ Pobídl koně do cvalu a rozjel se kolem houští. Cato kývl na Pernocata, předal mu otěže jeho koně a rozjel se za přítelem.

Jak čekal, houština nebyla velká a mezi jejím druhým koncem a borovicemi byla jasná mezera. Snadno našli místo, kde pěšina ústila ven. Když se Cato naklonil v sedle, neviděl žádné stopy krve.

„Pořád je tam.“

Oba Římané pátrali v hustém podrostu po pohybu nebo zvuku, který by mohl svědčit o přítomnosti kance, ale nic se neobjevilo. Cato si připravil oštěp a Macro následoval jeho příkladu, pak zaujali pozici každý na jedné straně stezky.

„Připraven?“ zeptal se Cato.

Macro přikývl.

„Pernocate!“ zvolal Cato. „Začni!“

Ostrý zvuk lovcova rohu prořízl studený vzduch. Vyplašil ptáky, kteří vyrazili s vyděšeným křikem z úkrytu a s divokým máváním křídel odlétli k borovicím, v jejichž větvích zmizeli. Po několika dalších tónech rohu začal lovec křičet a ke Catonovi dolehl z opačné strany slabý praskot lámáných větví. Pak uslyšeli odněkud mezi sebou a Pernocatem frkání a hrdelní zakvičení. O okamžik později se ozval praskot suché vegetace, jak se kanec hnul po stezce jejich směrem.

„Už je tady!“ zavolal Macro, oči vytřeštěné vzrušením. Svěsil široký železný hrot svého oštěpu a držel ratiště připravené k výpadu. Cato udělal totéž, otěže pevně v rukou a stehny svíraje sedlo.

Kanec vyrazil z houštiny a oba muži pobídlí koně. Bylo to mohutné štrapaté zvíře s tmavší linií štětín rostoucí podél páteře směrem k jeho velké hlavě, kde po obou stranách rypáku trčely zahnuté kly. Macro zareagoval rychleji, naklonil se dopředu a podnikl výpad. Hrot jeho oštěpu se zabořil do boku vepře. Zvíře otevřelo tlamu a vydalo bolestný řev, pak uhnulo stranou před oštěpem, směrem k Macronovu koni, a narazilo do jeho zadních nohou. Macro se zakymácel, donucen upustit oštěp, zatímco uchopil rohy sedla a pevně se držel, aby ho kůň neshodil. Jeho kůň vrávorál mezi rozruženým kancem a Catonem a bránil prefektovi v ráně.

„Do prdele!“ sykl Cato přes zaťaté zuby. Zatáhl za otěže a snažil se obrátit vlastního koně, aby mohl zaútočit na zvíře. Než ale získal jasný výhled, kanec se obrátil a vrhl se zpátky do houštiny. Prodíral se úzkou stezkou Pernocatovým směrem. Cato okamžitě vycítil, jaké nebezpečí hrozí lovcům, a rychle se obrátil k Macronovi. „Popadni oštěp a za mnou!“

Nečekal na odpověď a pobídl koně do trysku kolem okraje houštiny. V uších mu tepala krev. Při lovu vždy hrozilo nebezpečí, zvláště u kořisti tak smrtící jako divoké prase, a proto bylo naprosto lehkovážné postavit se takovému zvířeti o samotě. Když mířil s koněm kolem ostnaté spleti kručinky, zaslechl, jak Pernocatus vyděšeně volá.

„Je tady!“

Cato objel zbývající kus houští a zahlédl lovce o sto kroků dál. Postavil se proti kanci, dýku v ruce. Zvířeti se námahou zvedaly boky a obklopovala ho oblaka páry, jak prudce oddechovalo. Stálo mezi Pernocatem a jeho

koněm. Cato pobídl svého koně právě ve chvíli, kdy kanec zaútočil. Od nohou mu odletoval sníh, jak se hnal k Pernocatovi. Lovcův kůň v panice ucouvl a obrátil se na útěk. Pernocatus se přikrčil a držel pozici až do posledního okamžiku, než se vrhl stranou a sekl po kanci, který se prohnal kolem. Navzdory své mohutnosti, nějakých pěti stop na délku a výšce do pasu, bylo zvíře mrštné a v okamžiku se zarazilo a obrátilo, připravené znovu vyrazit do útoku.

Cato sevřel ratiště oštěpu, ale zatímco ujížděl k místu střetu, jeho kůň klopýtl. Obloha a zmrzlá krajina se zatočily, když se muž a kůň zřítili do sněhu. Prefekt si dopadem vyrazil dech, vzápětí pustil oštěp a překulil se do bezpečí.

Zatímco lapal po dechu, vyskočil a viděl, že Pernocatus pustil dýku a nějak se mu podařilo popadnout kance za kly. Zoufale se snažil zabránit tomu, aby ho zvíře probodlo, zatímco s ním zápolil. Jenže šlo o nerovný boj a zvíře lovcem zmítalo a pohazovalo, jak se snažilo vyprostit. Cato pátral zrakem ve sněhu do půli lýtek po oštěpu, ale nikde ho neviděl.

Uši mu naplnilo přerývané odfrkávání Macrova koně, když se centurion prohnal kolem něj. Pevně svíral sedlo, naklonil se vpřed, pravou paží připravenou k výpadu. Kanec zoufale poskočil a odhodil Pernocata stranou. Lovec prolétl vzduchem a ztěžka dopadl o několik stop dál. Zvíře pohupovalo hlavou ze strany na stranu. Obrátilo se a znovu zahlédlo svoji kořist. Vrhlo se vpřed, kly svěšené. Pernocatus lezl po kolenou ve sněhu.

„Tak to ani náhodou!“ zahřímal Macro. Při výkřiku a prudkém pohybu v periferním vidění se kanec zarazil. Zpola se obrátil k nové hrozbě a vystavil nekrytý bok. Macro se naklonil, sevřel otěže, aby zabránil srážce, a zarazil široký hrot oštěpu zvířeti do plece. Síla nárazu zvedla kance z nohou a srazila ho na bok. Oštěp vyklouzl z Macrova sevření a kmital ze strany na stranu nad tělem svýjejícího se zvířete. Sníh kolem něj zkrápěla jasná krev.

Macro přehoupl nohy přes roh sedla a svezl se na zem. Pak se vrhl vpřed a sevřel ratiště oběma rukama. Vahou svého těla přirazil frkající a kvíčící zvíře k zemi. Pernocatus popadl dýku a skočil vpřed, aby proťal zvířeti krk. Cato, znovu na nohou, zahlédl svůj oštěp a popadl ho. Pak spěchal přátelům na pomoc s dokončením zabíjení.

Než dorazil na místo, bylo po všem. S posledním zaškubáním běhů a prudkou křečí kanec klesl na zem, z ran mu stříkala krev. Po několika posledních zasténáních dodýchal a ležel ochable v krvavém sněhu. Macro ještě okamžik svíral ratiště a zapíral se vši silou do zbraně. Pernocatus stál stranou, z čepele dýky mu kanula krev. Cato se zarazil a oba je s úzkostí pozoroval, než se ujistil, že jsou nezranění. Všichni tři ztěžka oddechovali.

Nakonec se Macro uvolnil. Zakroutil oštěpem ze strany na stranu a vyprostil ho. Potřásl hlavou. „To mě poserte, to bylo těsný!“ Pak se nadechl a nervózně se rozesmál úlevou. Jeho druzi se instinktivně přidali, než ustoupili a zadívali se na úlovek.

„Je to pěkný macek,“ poznamenal Cato. „Tak velkého jsem v životě neviděl.“ Pohlédl na lovce. „Máš štěstí, žes unikl.“

Pernocatus se na okamžik zamyslel. Pak přistoupil k Macronovi a natáhl paži. „Zachránils mě, centurione.“

Sevěli si předloktí a Macro se nadechl. „Měl jsem kliku, kamaráde. O okamžik později a...“ Přejel si prstem přes krk.

Lovec se ušklíbl a upřeně na něj okamžik hleděl. Pak sklonil hlavu. „Dlužím ti život...“

„Správný místo ve správnou chvíli, to je všechno,“ usmál se Macro. „Mohlo to potkat kterýhokoliv z nás.“

Cato zahlédl, že lovci přelétl po tváři ztrápený výraz. Uvědomil si, že jeho slova mají větší význam, než jim přikládal Macro. Pernocatus byl jeho dlužníkem a bral celou záležitost s nejvyšší vážností.

Muž se sklonil nad hlavou kance. Prořízl štětiny kolem rypáku, odřízl a vytáhl kly. Když je oba vyprostil, podal je Macronovi. „Tyhle jsou tvoje. Tvoje zabití. Tvoje trofej.“ Když Macro zaváhal, lovec otřel dýku dočista o bok mršiny a zasunul ji do pochvy. Pak sáhl pod tuniku a vytáhl tlustý kožený řemen, ze kterého viselo několik klů. „Přinesou ti štěstí, centurione.“

Cato se nad tím zamyslel a uvažoval o tom, jak lovec o několik okamžiků dříve těsně unikl smrti.

„Á... Díky.“ Macro se diplomaticky usmál, což u něj nebylo nic nevýznamného. Nepochybně jako hlavní úředník kolonie zapracoval na svém chování, pomyslel si Cato.

Kly uložili do Macronovy sedlové brašny a pak se všichni tři pustili do

kuchání zvířete. Kanec byl příliš velký, aby ho přehodili přes hřbet koně, a museli ho rozřezat na kusy, s nimiž se dalo lépe pracovat. Naštěstí se lovec i oba vojáci v tomhle díle vyznali a pracovali rychle. Macro ušetřil smrtící ránu, proto dostal dvě kýty, zatímco Cato a Pernocatus si vzali každý jednu. Když naložili maso na sedla, očistili si ruce ve sněhu od nejhorší krve a tuku. Pak popadli oštěpy, uchopili otěže koní a vydali se po svých zpět ke kolonii.

Trvalo jim přes hodinu, než zpracovali kořist, a pak jen namáhavě postupovali sněhem, proto teprve pozdě odpoledne vyšli na nízký horský hřbet nad Camulodunem, vzdáleným asi míli a půl od nich a ležícím pod slabým příkrovem kouře z dřeva. Shluk budov – směsice vojenských baráků s novým účelem, občanských budov s šindelovými střechami a doškových chýší – obklopoval střed osady s rozestavěným chrámem, divadlem a jinými občanskými stavbami. Hradby posvátného okrsku už stály, i stupňovitý štít a prvních několik stop obestavěného prostoru. Byly vidět patky sloupů a kameníci vysekali jejich drážkované části, které budou vyzdvíženy na místo, jakmile postaví jeřáb.

„Chrámu bude něco impozantního, až ho dokončí,“ poznamenal Macro s hrdotí. „Doufám, že se toho dožiju.“ Pohlédl na Pernocata a usmál se. „Ty seš mladej. Ty ho určitě zažiješ. Závídím ti to.“

„Závídíš?“ nechápal lovec.

„Jo, kdo by nechtěl vidět takovou krásnou stavbu nad okolní krajinou?“ pokračoval Macro. „Odkaz římského stavitelství a civilizace. Bude stát dlouho poté, co už ty ostatní stavby a chýše zmizí.“

Cato při Macronových slovech vycítil lovcův neklid a chápal jeho příčinu. Náklady na chrám a zbytek veřejných budov nesli na bedrech převážně Trinovanté. Jejich daně zvýšil Macronův předchůdce. Jedovatý odkaz, jen co je pravda, pomyslel si Cato. Zášť místních vůči římským pánům byla zcela zjevná a po nedávné špatné sklizni dopady daňové zátěže ještě vzrostly. Protože to mají lidé v povaze, většina Trinovantů vinila současného úředníka – Macrona –, ačkoliv jejich utrpení s ním nemělo nic společného. Pernocatus nepochybně sdílel pocity svého lidu, i když, jak se zdálo, byl rád ve společnosti obou římských důstojníků a cenil si

stříbra, které mu platili jako svému průvodci. Když mu teď Macro zachránil život, tížila ho další povinnost. Cato se pokusil změnit téma.

„Mám hlad. Už cítím kančí pečínku.“ Usmál se na ostatní. „A máme dost, aby nám to vystačilo až do saturnálií.“

„Víc než dost!“ usmál se Macro, když začali sestupovat po svahu ke kolonii.

Dál k východu, asi dvě míle od vzdáleného konce Camuloduna, zahlédl Cato oddíl, který se blížil po cestě, jež vedla k územím Icenů. Napočítal asi dvacet jezdců, dva povozy tažené koňmi a několik pěších postav na konci. Příliš mnoho mužů na kupce a příliš málo, aby představovali hrozbu pro obyvatele kolonie. Pohled i přesto vzbudil jeho zvědavost. Ukázal oddíl Macronovi.

„Mohl by to být vojenskej oddíl. Na hranici s Iceny je pevnost. Mohli by jet pro zásoby. Brzo se to dozvíme. Jestli tady zůstanou dýl, mohli by se připojit ke slavnostem. Jen bohové vědí, že by se nám hodilo rozptýlení od té nekonečný zatracený zimy v týhle provincii.“

V polovině cesty mezi hřbetem a kolonií se odpojovala cesta ke skupince chýší, kde žil Pernocatus se svou velkou rodinou. Kdysi jim území kolem patřilo, jenže teď je získal vysloužilý římský důstojník, jeden z centurionů, který je bral jako součást svého bonusu k penzi. Pernocatus a jeho rodina stále hospodařili na půdě, jen teď za zlomek vypěstovaných plodin, a vlastník prodával zbytek obilí obchodníkům v Londiniu. I to byl jeden z důvodů, proč musel lovec nabízet své služby římským důstojníkům. Mince, které za to dostal, mu umožnily odkoupit si část obilí, aby v drsné zimě uživil rodinu.

Všichni tři se zastavili na křižovatce. Cato vytáhl váček a odpočítal mince, na kterých se dohodli. Pernocatus je s kývnutím přijal a zasunul je do sedlové brašny.

„Ještě jedna věc,“ řekl Cato. Sundal z hřbetu koně kančí kýtu a podal ji Pernocatovi. „Jak říkal Macro, máme víc než dost pro naše potřeby. Na. Vezmi si ji.“

Trinovant zaváhal. Stejně jako všichni, kteří byli kdysi válečníky v jeho kmeni, byl hrdý muž a jenom velmi obtížně přijímal dobročinný dar od Římana.

„Zasloužil sis ji,“ ujistil ho Cato. „Nikdy bychom bez tebe to zvíře nedokázali vystopovat.“

„Jak si prefekt přeje,“ odvětil lovec. Přijal maso a připevnil je k sedlu, aby na každé straně visela jedna kýta. Pak si přiložil prsty k čelu na způsob Britů, obrátil se a vedl svého koně po stezce k chýším.

„Po saturnáliích si znovu zalovíme!“ zavolal za ním Cato. Pernocatus souhlasně zamával oštěpem, ale neohlédl se.

Macro tiše hvízdal. „Tady máš svůj vděk. Proč jsi mu to maso dával? Byla to většina tvého podílu.“

„Zůstalo mi dost. S Claudií hladovět nebudeme. Na rozdíl od některých místních.“

„Tak v tom to vězí.“ Macro potrásl hlavou. „Nemůžeš si dovolit projevovat lítost nad každým, koho potkáš, mladej.“

„Není to lítost, ale úcta. Tohle území kdysi patřilo jeho lidu. Po celé generace, kam paměť sahá.“

„A teď patří Římu. Právem dobyvatelů. Myslíš, že je kdysi Trinovanti nevzali někomu jinému? Myslíš, že kdyby se naše postavení obrátilo, dal by ti svůj díl masa?“

„Možná ano.“

Macro vedl koně zpátky po hlavní stezce. „Někdy ti vážně nerozumím, Catone. Jsi voják, kolik, už nějakých sedmnáct roků? Jsi ten důvod, proč má Řím říši. To my vojáci jsme ji získali pro Řím. Vybojovali jsme ji, prolili jsme za ni krev a teď si musíme užívat kořisti.“

„To máš pravdu,“ odvětil Cato a zamířil za přítelem. „Jenže o to mně nejde. Pro mě jsou důležití muži, se kterými sloužím. Po celý můj dospělý život jsou moje rodina. To za ně bojuju.“

Macro přikývl. „To já vím. Chápu a máš pravdu... Právě proto mi to chybí. Jsem docela spokojenej s tím, co mám. Mám hodnou ženu, dobrej dům a nejvyšší postavení v senátu kolonie. Jenže nemůžu si pomoci, schází mi vojsko. Je to ostuda, že pro mě teď všechno skončilo. U Jupiterovejch koulí! Ten kanec byl ale netvor! Na okamžik mě tam napadlo, že to my tři nepřežijem.“

Cato se usmál. Těšilo ho, že Macro našel své místo v Camulodunu, kde mohl v míru dožít své dny. Spousta vojáků takové štěstí neměla. Pokud

nepotkali smrt z rukou nepřítele, obvykle podlehli zraněním nebo nemocem. Jen díky své zarputilosti a nemalé dávce štěstí se Macro dostal až sem. Cato byl stále na aktivním seznamu a bylo pravděpodobné, že ho jednoho dne povolají a dostane nové velení. Doufal, že k němu bude Fortuna stejně laskavá, jako byla k Macronovi, a že se také dožije penze, s Claudií po boku.

Jenže to už Lucius dosáhne dospělosti a Cato uvažoval, co má osud připraveno pro jeho syna. Bude mít více příležitostí, než měl Cato. I když se dostal až do jezdeckého stavu v římské společnosti, kvůli svému nízkému původu už výš nepostoupí. Lucius bude začínat z vyšší příčky a mohl by se jednoho dne stát senátorem, možná i konzulem. Ta vyhlídka Catona vzrušovala. Dojít tak daleko během dvou generací! A současně cítil malichernou frustraci kvůli tomu, jak omezené byly jeho vlastní schopnosti a ambice. To nejlepší, v co mohl doufat, bylo stát se císařským prefektem Aegypta. Provincie byla hlavním dodavatelem obilí pro Řím a jako takové jí vládl muž přímo jmenovaný císařem, s dostatečně nízkým postavením, aby je nemohl využít ke vzpouře. A mezitím se bude trápit pohledem na to, že méně schopní muži budou dostávat vyšší politické a vojenské úřady jen z toho důvodu, že jim okolnosti jejich narození nabídl větší příležitosti k získání moci a bohatství, než jaké mohl očekávat syn otroka. Aspoň že Lucius bude moci dělat věci, které jemu osud odepřel, konejšil se Cato.

Kráčeli domů spokojení s výsledkem lovu. Strážný u vrat kolonie zvedl ruku na pozdrav, když se blížili. Ačkoliv z původních hradeb pevnosti nezůstalo kromě strážnice skoro nic, bylo třeba dodržovat určitá pravidla. Lidé z kolonie procházeli vraty jako v každém jiném římském sídle obklopeném příkopem a hradbou.

„Dobrý lov, centurione?“ zavolal muž.

Macro ustoupil, aby strážný viděl maso visící ze sedla. „Moc dobřej, kamaráde. Na tomhle ostrově se větší kanci snad ani nerodí.“

„Jen na Sardinii, pane.“

„Kecy.“

„Je to pravda,“ ujistil ho Cato. „Viděl jsem je. Někteří jsou skutečné ob-ludy.“

„Ále!“ Macro mávl nevěřičně rukou. Prošel mezi sloupy a vstoupil do kolonie. Cato si vyměnil pohled se strážným a oba muži obrátili oči v sloup.

Nad Camulodunem už se šelo a studený vzduch naplnila vůně připravených večerí. Oba důstojníci pocítili ještě větší hlad, když mířili po hlavní ulici k Macroovu domu uprostřed osady. Z opačné strany viděli přicházet skupinu poutníků, kterou zahlédli dříve. Teď poznali, že se jedná o válečníky v sedle, velké muže v tlustých pláštích s dlouhými keltskými meči u boku a se štíty, jež jim visely ze sedel. Za nimi rachotily povozy, neohrabaná vozidla s masivními dřevěnými koly.

Blízko čela jízdního oddílu jela osamocená žena s kápí smaragdového pláště staženou do obličeje. Měla působivou postavu, seděla vzpřímeně v sedle i po celodenní jízdě, zatímco muži z jejího doprovodu byli únavou schoulení. Dojela na úroveň Macrova domu a úsečně vydala rozkaz. Oddíl se zastavil. Když z krytého vstupu vyšel Macroův stájník, oslovila ho plynou latinou.

„Hochu, jdi za svým pánem a řekni mu, že potřebujeme přístřeší na noc.“

Macro se zarazil a počkal, až ho Cato dojde. „Zatraceně, víš, kdo to je?“

„Jistě,“ ujistil ho Cato. „Boudica, královna Icenů.“

Kapitola třetí

Ačkoliv dny byly krátké, obyvatelé kolonie je na konci roku při oslavách saturnálií využili naplno. Nade dveře a okna příbytků rozvěšili pestrobarevné pruhy látek a trsy cesmíny a ve vzduchu vonělo jídlo, jak se sousedé snažili navzájem překonat. Oslavy začaly za svítání obětováním jehněte na oltáři nedokončeného chrámu. Kněz kolonie přidělený k císařskému kultu prohlásil, že vnitřnosti jsou příznivé a bohové jsou potěšeni obětí a oslavám pro ten den požehnali.

Potulný lanista za skromný poplatek zajistil závody, zápasy a ukázkou gladiátorského souboje, což bylo vše, co si malá kolonie mohla dovolit. V důsledku toho byly tři páry gladiátorů, kteří stanuli proti sobě ve šterkové aréně u osady, už za zenitem. Veteráni pokřikovali posměšky a smáli se, když si muži vyměňovali neohrabané rány, a protože poplatek zahrnoval boj pouze do první krve, nebyly ukázky nijak dramatické. K jedinému vážnějšímu zranění došlo, když retiarius upustil trojzubec a podařilo se mu probodnout si vlastní chodidlo. Diváci sedící na narychlo rozestavených řadách jednoduchých dřevěných lavic buráceli smíchy, když jeho protivník vyrazil rukou do vzduchu na znamení vítězství, zatímco lanista spěchal s malou lékárníčkou, aby muži ošetřil zranění.

Odpoledne pod jasnou oblohou hodokvas pokračoval. Lidé přecházeli mezi domy, aby uctili domácí bůžky u malých oltářů, než ochutnali předložené jídlo a víno. S vědomím toho, že večerní hodování teprve přijde, většina dospělých jedla a pila střídmě, ale děti se nACPávaly, vzrušeně pokřikovaly a hrály si na honěnou v blátivých ulicích. Jakmile světlo zesláblo, obyvatelé zamířili k domovům na poslední část oslav.

V síni Macronova domu postavili dva hrubě ohoblované stoly s lavicemi a židličkami vedle nich. Macro si dosud nekoupil žádné otroky, proto se podle zvyku chovali sloužící a hosté jako páni domu. Parvus, dvě icenské služebné a stájník se připojili k Boudice, jejím dcerám a jejich strážcům,

takže jich bylo téměř třicet. Bylo to poprvé, co Macro potkal královniny děti, a ohromil ho rozdíl mezi oběma děvčaty. Mladší Merida byla vysoká a plavovlasá po otci, zatímco starší Bardea byla menší a podsaditější, s tmavými vlasy a snědou pletí.

Macro a Petronella pekli na dřevěném uhlí od poledne kance a ze silné vůně pomalu připravovaného masa, která vycházela z kuchyňského křídla, se všem sbíhaly sliny. Když se úplně setmělo, dorazili Cato, Claudia a Lucius se psem a nesli košíky chleba a medového pečiva. Cato táhl malý vozík obsahující dva džbány vína obalené slámou, aby je chránila před otřesy na rozbité ulici. Cassius zavěřil, když ucítil vůni pečeného kance, a pomalu přešel k pultu, kde Petronella krájela hotové maso na porce, které dokázali zvládnout.

„Huš!“ zamračila se na něho. „Později dostaneš zbytky, když budeš hodnej.“

Cassius ucouvl. Pak natáhl krk na stranu a nespouštěl maso z očí.

Lucius s přehnaným povzdechem postavil košík s chlebem. „Můžu jít za Parvem, otče?“

Cato zavrtěl hlavou. „Víš, že nemůžeš. Dnes večer musíš Parvovi a ostatním posluhovat. Stejně jako my ostatní.“

Lucius se zamračil. „Já nechci.“

„Je to jen jedna noc v roce.“ Claudia se povzbudivě usmála. „Neublíží ti to.“

„Ale já nechci,“ opakoval povýšeně Lucius. „Jsou to naši sloužící. Jsou tady, aby dělali, co jim řekneme. Je mi jedno, že jsou saturnálie!“

Cato postavil košík na polici, mimo Cassiův dosah, a dřepel si před syna, takže jejich obličejové byly na stejné úrovni.

„Poslyš, saturnálie mají dobrý důvod. Připomínají nám, že ať je dnes naše místo ve světě jakékoliv, mohlo by se to kdykoliv změnit, z jakéhokoliv důvodu. Vezmi si mě. Jsem synem otroka. Teď mi patří otroci v našem domě v Římě. Za to děkuji Fortuně a saturnálie mi připomínají, jak moc musím být vděčný. Připomínají mi, že stačí zvrát osudu, a mohl bych být otrok nebo sloužící, a ti, kdo nám slouží, by mohli být našimi pány. Proto to dnes v noci s Parvem vydržíš a budeš cítit vděk, můj chlapče.“

„Stejně se mi to nelíbí.“

Cato na něj okamžik hleděl, než znovu promluvil. „Chceš být vojákem, až vyrosteš, je to tak?“

„Ano.“

„Chceš být důstojníkem? Chceš vést muže?“

„Ano, otče.“ Lucius zvedl velitelsky bradu.

„Tak se musíš naučit to, co se strýčkem Macronem známe už od té doby, co nám bylo svěřeno velení nad muži. Dobrý vůdce se postará o koně a mezky před svými muži, a o své muže před sebou. Nejdříve nakrmí své vojáky, než se stará o vlastní hlad. Jestli to nepochopíš, Lucie, nikdy nebudeš dobrým velitelem. Rozumíš?“

Chlapec sklopil zrak k podlaze a Cato mu zlehka zvedl bradu, aby nemohl uhnout pohledem. „Rozumíš, Lucie?“

„Já... asi ano.“

„Šikula.“ Cato znovu vstal a ukázal k miskám na pultu vedle Petronelly. „Tak co kdybys odnesl talíř masa a chléb Parvovi, aby hostina mohla začít? Ukaž mu, jak se dobrý velitel stará o své muže, co?“

Lucius přikývl, narovnal se a naložil do misky bohatou porci masa spolu s naběračkou smažené cibule a dvěma malými bochánky. Pak vyšel z kuchyně do síně.

„Je to hodný kluk,“ řekla Claudia a políbila Catona na tvář. „Jednoho dne na něj budeš pyšný.“

„Už teď jsem.“

Macro vzhledl od rožně, kterým otáčel. „Půjдете nám vy dva pomoci, nebo budete vrkat jako hrdličky z lacinýho divadelního představení?“

Na obrácení rolí hleděli ti z Boudičiných strážců, kteří nebyli obeznámeni se zvyky Římanů, se zmatkem. Nakonec se sloužící i hosté plně nasytili a Macro s ostatními si naložili to, co zbylo, a usadili se k jednomu ze stolů, vedle Boudiky a některých jejích mužů.

„Doufám, že jste se dost najedli,“ poznamenala Petronella.

Icenská královna vyjedla sotva polovinu misky a vypadala unaveně a nervózně. Pokusila se o úsměv. „Prokázali jste nám čest. Skutečná římská hostina.“

„To není nic proti slavnostem v Římě,“ přerušila je Claudia. „Ale tady v pohraničí na okraji říše to musí stačit.“ Kývla na Petronellu. „Dokázalas zázraky s tím, co jsi měla. Tak šťavnaté maso z kance jsem ještě nejedla.“

Boudica se obrátila k Macronovi a Catonovi. „Musím říct, že vaše saturnálie jsou zvláštní obyčej.“

„Vy Icení nic takového nemáte?“ podivil se Macro.

„Ne. Máme kastu válečníků a zbytek jsou rolníci a pár otroků. Je jejich povinnost, aby se postarali o válečníky i o sebe. Každý zná své místo a ví, co se od něj očekává. Icení by nikdy nehráli takové hry jako vy.“

„Chápu. To je škoda.“ Cato ukázal na podsadité muže z její tělesné stráže sedící opodál. „Ale jaké místo mají válečníci ve vašem kmeni teď, když mezi Icení a Římem vládne mír?“

„Mír...“ Boudica to slovo zopakovala se znechuceným výrazem, jako by právě snědla něco neuvěřitelně trpkého. „Dohodli jsme se na spojení s Římem. Svoji část úmluvy jsme dodrželi. Obávám se ale, že císař se možná nezachová stejně, až předložíme Prasutagovu poslední vůli guvernérovi v Londiniu. Zjistila jsem, že někteří římscí císaři mají ve zvyku slíbit jednu věc a udělat druhou. Až složíme přísahu věrnosti spolu s ostatními kmeny při obřadu na počátku nového roku, doufám, že to bude stačit, aby byl spokojený.“

„Taky doufám,“ přitakal Cato.

„A když ne?“ Boudica se na něj upřeně zadívala. „Co myslíš, že udělá?“

Nastalo rozpačité mlčení, jak se Cato snažil zformulovat diplomatickou odpověď. „Všechno bude záležet na tom, jak guvernér vyloží situaci. Ale ať udělá cokoli, konečné slovo v celé záležitosti bude mít stejný císař.“

„To chápu. A jak myslíš, že Nero rozhodne?“

Cato znovu zaváhal a tentokrát se k němu naklonila a dotkla se jeho paže. „Kvůli našemu přátelství a kvůli dobám, kdy jsme bojovali bok po boku, buď ke mně upřímný.“

„Povídá se – víc než jen povídá –, že prý Nero a jeho nejbližší rádcové zvažují odchod z Británie. Nejsem si jistý, že s tím souhlasím. Vypadalo by to jako porážka, ať by to předložili jakkoliv. Jenže zvěst často stačí k tomu, aby lidé začali jednat. Víím, že řada kmenů v Británii dostala finanční půjčku od mocných mužů v Římě. Tihle muži budou chtít ty

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Smrt císaři.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.